

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

๑. ตนฺตํสมปตฺติยา วิพฺนฺชนวเสน สตฺตสฺนฺตฺนสฺส อนฺตเร เวมฺชฺเฌ เอติ อาคจฺจตีติ
 อนฺตรಾಯิ ติฏฺฐธฺมมิกาทิอนฺตโร ตสฺส กรณสีลา อนฺตรายิกา ฯ อนฺตรัยธฺมมาติ อนฺตรัยสฺมาวา
 เจตนาธฺมมา ฯ กมฺมานิ เอว อนฺตรายิกา ตถา ฯ น สคฺคสฺสาติ มิจฺจจารลฺกฺขณฺนภาวโถ
 วุตฺตํ น ทิ ภิกฺขุณฺنيا ธฺมมรฺกฺชิตฺตภาโว อตฺถิ ฯ ปากตฺติกภิกฺขุณฺنيا วเสน เจตํ วุตฺตํ ฯ อริยาย
 ปน ปวตฺตํ อปายสํวตฺตนิกเมว ฯ นนฺทมาณโว เจตฺถ นิสฺสํ น อุกฺกนฺนํ สฺมาณจฺจนฺทตาวเสน
 วา น สคฺคณฺตรายิกตา ฯ โมกฺขนฺตรายิกตา ปน ปฏิปตฺติยา วิทฺฐนโถ ฯ อภิกฺกิตฺวา ปน
 ปวตฺตยํ สคฺคณฺตรายิกตาปิ น สกฺกา นินวเรตฺนฺติ วทฺนฺติ ฯ อเหตุกฺทิจฺจอิทฺธิยทิจฺจนฺตฺติกทิจฺจยิว
 นียตภาวปฺตฺตา นียตมิจฺจาทิจฺจธฺมมา ฯ ปฏฺฐนฺธธฺมมาติ ปฏฺฐนฺธจิจฺจตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 คทฺถนฺนเจตฺถ นิสฺสํมตฺตํ สพฺพายปิ อเหตุกฺปฏฺฐนฺธธฺมมาติ วิปាកณฺตรายิกภาวโถ ฯ ยาทิ อริเย
 อฺปวทฺติ ตา เจตนา อริยฺปวาทา ฯ ตโถ ปฺรนฺติ ขมาปนโถ อฺปฺริ ฯ อาปนฺนา อาปตฺติโยติ
 สณฺจิจฺจ วิตฺติกนฺตฺตา สตฺต อาปตฺติกฺขนฺธา ฯ สณฺจิจฺจ วิตฺติกนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 ทฺพฺภาสิตมฺปิ สคฺคคฺคผลนํ อนฺตรายํ กโรติ ฯ ภิกฺขุภาวํ ปฏฺฐนฺธธฺมมาติ ปาราชิกํ อาปนฺโน น
 วุจฺจติ เสสฺสรุกาปตฺตี อาปนฺโน น เทเสติ ลหฺวกาปตฺตี อาปนฺนโถ ตมฺภิกฺกานโย ฯ

ยณฺเจ อาปตฺตาทิกรณํ อกฺสํ ตมฺปิ เทสิตํ วุจฺจติ วา อนฺตรายการํ ฯ ยถา ทิ
 อริยฺปวาทกมฺมํ อกฺสํปิ สฺมานํ อจฺจยํ เทเสตฺวา ขมาปเนน ปโยคสมปตฺติปฏฺฐนฺธธฺมมาติ
 อวิปាកธฺมมตํ อาปนฺนํ อโหสิกมฺมํ โหติ เอวมฺหํปิ เทสิตํ วุจฺจติ วา ปโยคสมปตฺติป
 ตฺติปฏฺฐนฺธธฺมมาติ อวิปាកธฺมมตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต อโหสิกมฺมภาเวน อนฺตรายการํ ฯ เตเนว สापตฺติกสฺส
 ภิกฺขเว นริยํ วทามิ ติริจฺจานโยนี วาติ สापตฺติกสฺสเอว อปายคามิตา วุตฺตาทิ จุลลวคฺเค
 สมถกฺขนฺธกฺกิกา ฯ

[๑๔๘] ตนต์สัมปตติยา วิพณฺหวเสณ สตฺตสฺนฺตฺตานสฺส อนฺตฺเร เวมฺชฺเช เอติ
 อาคจฺจตีติ อนฺตราโย ทุฏฺฐมฺมิกาทิอนฺตฺเถ ตสฺส กรณสีลา อนฺตรายิกา ฯ อนฺตฺริยธฺมฺมาติ
 อนฺตฺริยสฺภาวา เจตนาธฺมฺมา ฯ กมฺมานิ เอว อนฺตรายิกา **ตถา** ฯ น สคฺคสฺสาติ
 มิจฺฉาจารลกฺขณฺนาวโร ตฺตํ น หิ ภิกฺขุณฺเีย ธรรมรฺกฺขิตฺตาโว อตฺถิ ฯ ปากติภิกฺขุณฺเีย
 วเสณ เจตํ ตฺตํ ฯ อริยาย ปน ปวตฺตํ อปายสํวตฺตนิกเมว ฯ นนฺทมาณโว เจตถ นิสฺสนํ ฯ
 อุกฺกิณฺโณ สฺमानจฺจนฺทาวเสณ วา น สคฺคนฺตรายิกตา ฯ โมกฺขนฺตรายิกตา ปน ปฏิปตฺติยา
 วิหฺวสนฺโต ฯ อภิภวิตฺวา ปน ปวตฺตติยํ สคฺคนฺตรายิกตาปิ น สกฺกา นีวาเรตฺนฺติ วทฺติ ฯ

[๑๔๘] **นัยอันมาในฎีกาวิภูฏลสิกขาบทนั้นว่า** "สภาพโดยย่อถึง ค้อย่อมมา ในระหว่าง
 คือในท่ามกลางสันดานของสัตว์ ด้วยสามารถขัดขวางต่อสมบัตินั้น ๆ เหตุนั้น สภาพนั้น
 ชื่อว่าอันตราย คืออันตราย (ความฉิบหาย) อันเป็นไปในวิภูฏลธรรม (ปัจจุบัน) เป็นต้น, ธรรม
 ซึ่งมีปกติทำอันตรายนั้น ชื่อว่าอันตรายิกธรรม ฯ เจตนาธรรมที่ให้ผลในภาพเป็นลำดับเป็น
 สภาพ ชื่อว่าอันตรายิกธรรม, อันตรัยิกธรรมคือกรรม **ชื่อว่ากัมมันตรายิกธรรม** ฯ คำที่
 พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า '(ภิกษุณีทุสกกรรม) หาทำอันตรายต่อสวรรค์ไม่' เพราะไม่มี
 ลักษณะแห่งมิฉาจาร, ด้วยว่าความที่ภิกษุณีเป็นผู้อนุรักษ์รักษา ไม่มี ฯ ก็คำนั้น
 ท่านกล่าวไว้ด้วยสามารถภิกษุณีที่ดำรงอยู่โดยปกติ ฯ แต่ภิกษุณีทุสกกรรม ที่บุคคลประพฤติ
 (ให้เป็นไป) ในภิกษุณีผู้เป็นอริยะ เป็นกรรมให้เป็นไปในอบายโดยแท้ ฯ ก็ในข้อนี้ มีนันท-
 มาณพเป็นอุทาหรณ์ ฯ อีกอย่างหนึ่ง พระอรรถกถาจารย์ ไม่กล่าวความที่ภิกษุณีทุสกกรรม
 เป็นกรรมทำอันตรายต่อสวรรค์ ก็ด้วยสามารถที่ชนทั้ง ๒ มีฉันทะร่วมกัน ฯ แต่ท่านกล่าว
 ความที่ภิกษุณีทุสกกรรมเป็นกรรมทำอันตรายต่อพระนิพพาน ก็เพราะประทุษร้ายข้อปฏิบัติ ฯ
 อาจารย์บางพวก กล่าวว่า 'ก็แม้ความที่ภิกษุณีทุสกกรรมเป็นกรรมทำอันตรายต่อสวรรค์
 ในเพราะประพฤติข่มขืน ใคร ๆ ไม่อาจห้ามได้' ฯ

อเหตุกทิกฺขุอิกรียทิกฺขุอินตฺติกทิกฺขุโยว นียตถาวปฺตตฺตา นียตมิจฺฉาทิกฺขุธมฺมา ฯ ปฏฺิสนฺธิธมฺมาติ
ปฏฺิสนฺธิจิตฺต
วิปากนฺตรายิกถาวโต ฯ ยาหิ อริเย อุปฺวทติ ตา เจตนา อริยุปฺวทา ฯ ตโต ปฺรหฺตติ
ขมาปฺนโต อุปฺริ ฯ อาปฺนฺนา อาปฺตฺตฺติโยติ สณฺจิจฺจ วิตฺติกนฺตฺตา สฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
สณฺจิจฺจ วิตฺติกนฺต
ภิกฺขุภาวํ ปฏฺิขานาติ ปาราชิกํ อาปฺนฺโน น วุฏฺฐาติ เสสฺสรุกาปฺตฺตฺติ อาปฺนฺโน น เทเสตี
ลหฺกาปฺตฺตฺติ อาปฺนฺโนติ ตฺมฺภูทิกานโย ฯ

[๑๔๙] ยญฺเจ อาปฺต
อกุสลํ ตมฺปิ เทสิตํ วุฏฺฐิตํ

อเหตุกทิกฺขุอิกรียทิกฺขุและนตฺติกทิกฺขุแล ที่ถึงความเป็นทิกฺขุอันตั้งชื่อว่านียตมิจฺฉาทิกฺขุธรรมฯ
ปฏฺิสนฺธิจิตฺต
ก็คํพท์มีปณฺทกคํพท์เป็นต้น ในคํว่า ปณฺทก-
ติรฺจฺฉานคตฺต
นั้น เป็นเพียงอุทาหรณ์ เพราะปฏฺิสนฺธิของอเหตุกสํตฺตฺว
แม่ทั้งมวล เป็นอันตรายิกธรรมคือวิปาก ฯ เจตนาเป็นเครื่องว่าร้ายพระอริยเจ้าทั้งหลาย
ชื่อว่าอริยุปฺวทา ฯ สองบทว่า ตโต ปฺริ คือ เบื้องหน้าแต่ให้พระอริยเจ้าอดโทษ ฯ
สองบทว่า "อาปฺนฺนา อาปฺตฺตฺติโย" ได้แก่ อาบตี ๗ กอง ที่ภิกฺษุแกล้งละเมิด ฯ ก็โทษ
ที่ภิกฺษุแกล้งละเมิด โดยที่สุดแม่ทุกกฏและทุพฺภาษิต ย่อมทำอันตรายต่อสวรรคและมรรค
ผลได้ ฯ อาณาวิตฺติกนฺตรายิกธรรม ย่อมทำอันตรายตลอดเวลาที่ภิกฺษุต้องอาบตีปาราชิกแล้ว
ยังปฏฺิญาญาความเป็นภิกฺษุอยู่ ต้องครุกาปฺตฺนอภฺนนั้นแล้วยังไม่อยู่กรรม ต้องลหฺกาปฺตฺแล้ว
ยังไม่แสดงเสียเท่านั้น, **เบื้องหน้าแต่เวลาที่อาบตี อันภิกฺษุทำคินแล้ว ตามปัจจัยนั้น หาทำ
อันตรายไม่" ฯ**

[๑๔๙] ภูทิกสมถักขณฺธกะ คัมภีร์จฺลวรรค ว่า "ก็อาบตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อาบตฺต
อันภิกฺษุผู้ต้องอาบตีแสดงแล้วก็ดี อยู่กรรมแล้วก็ดี

วา อนนุตราชกร์ ฯ ยถา ทิ อริยุปวาทกมมํ อกุสลปิ สมานํ อจฺจยํ เทเสตฺวา ขมาปเนน
ปโยคสมฺปตฺติปฏฺิพาหิตตฺตา อวิปากธมฺมตํ อาปนฺนํ อโหสิกมฺมํ โหติ เอวมทฺปิ เทลิตํ วุฏฺฐิตํ
วา ปโยคสมฺปตฺติปฏฺิพาหิตตฺตา อวิปากธมฺมตฺยา อโหสิกมฺมภาเวน อนนุตราชกร์ ฯ เตเนว
สาปตฺติกสฺส ภิกฺขเว นิริยํ วทามิ ติรจฺจนาโยนี วาติ สาปตฺติกสฺสเสว อปายคามิตา วุตฺตวาติ
จฺลลวคฺเค สมถฺกฺขนฺธกฺฎีกา ฯ

หาทำอันตรายไม่ ฯ เหมือนอย่างว่า กรรมคือเจตนาเป็นเครื่องว่าร้ายพระอริยะแม่เป็นอกุศล
ย่อมชื่อว่าเป็นอโหสิกรรม ที่ถึงความเป็นกรรมอันหาวิบากมิได้เป็นธรรมดา เพราะความที่
กรรมนั้น มีประโยชน์สมบัติ อันการแสดงโทษที่มีอยู่แล้ว ยังพระอริยะเจ้าให้อวดโทษห้ามเสียแล้ว
ฉันใด อาบัติตาทิกรณณ์แม่นี้ ก็ฉันนั้น อันภิกษุผู้ต้องอาบัติ แสดงแล้วก็ดี อยู่กรรมแล้วก็ดี
ชื่อว่าไม่ทำอันตราย เพราะอาบัติตาทิกรณณ์นั้น ชื่อว่าเป็นอโหสิกรรม เหตุเป็นกรรมชื่อว่า
หาวิบากมิได้เป็นธรรมดา เพราะความที่กรรมนั้นมีประโยชน์สมบัติ อันการแสดงก็ดี อันการ
อยู่กรรมก็ดีห้ามเสียแล้ว ฯ ด้วยเหตุนี้แหละ พระผู้มีพระภาคจึงตรัส ความที่ภิกษุผู้มี
อาบัติเท่านั้น ต้องไปบอขายว่า 'ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวนรกบ้าง กำเนิดสัตว์ดิรัจฉานบ้าง
เพื่อภิกษุผู้มีอาบัติ" ฯ